

ქონებრივი ზიანის მომთანი ცნობების გავრცელება, როგორც პიროვნული უფლებების დარღვევის დამოუკიდებელი სახე სამოქალაქო სამართალში

I. შესავალი

სამოქალაქო სამართალში, რომელიც პირთა თანასწორუფლებიანობაზე დაფუძნებულ ურთიერთობებს არეგულირებს, საკვანძო საკითხია პიროვნული უფლებების დაცვის სამართლებრივი მექანიზმების ურთიერთმიმართება, რაშიც ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევას აღნიშნული უფლებების დარღვევების იდენტიფიცირება წარმოშობს. საკითხის მეთოდოლოგიურ სირთულეს პიროვნული უფლებებით დაცული სფეროების მრავალნაზნაგოვანი და ზედმეტად ფართო კონოტაციების არსებობა განაპირობებს. ამ პირობებში გამოსადეგია დარღვევათა კლასიფიცირება არა დაცული ინტერესების, არამედ პირდაპირ დარღვევების სახეობების მიხედვით. ეს, თავის მხრივ, აადვილებს დაცულ სფეროში ჩარევის გამამართლებელი საფუძვლების კვლევას, დარღვევათა კვალიფიკაციისა და სანქციის სწორად შერჩევის საშუალებას.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-18 მუხლის მიხედვით დაცულ პიროვნული უფლებების შელახვაში იგულისხმება დროის განსაზღვრულ მონაკვეთში არსებული უფლებების გაუარესება, ანუ მის არსებულ მდგომარეობასთან შედარებით უარყოფით ხარისხში გადაყვანა¹. ქართველმა კანონმდებელმა, აირჩია რა უმეტეს მართლწესრიგსა და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული სამართლით დადგენილი გზა, პირადი არაქონებრივი უფლებების შელახვის ქვეშ ფიზიკური ან იურიდიული პირის შესახებ ისეთი ცნობების (განცხადების) გავრცელება მოიაზრა, რომლებიც სსკ-ის მე-18 მუხლში ჩამოთვლილი არაქონებრივი უფლებებიდან ერთ-ერთი ან რამდენიმეს ერთად ხელმყოფია და შეიცავენ მტკიცებას მათ მიერ კანონის ან მორალის ნორმების

* სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი. ORCID: 0000-0003-4595-2972.

¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2003 წლის 30 ივლისის გადაწყვეტილება N3კ-423-03.

დარღვევის ან უღირსი საქციელის ჩადენის შესახებ.² ამდენად, პიროვნული უფლების დარღვევად არ მიიჩნევა პირის შესახებ შეფასებითი მსჯელობა ან შეხედულების, თვალსაზრისის გამოხატვა. არაქონებრივი უფლებების დაცვის ყველაზე გავრცელებული სპეციალური მოწესრიგების მქონე აქტია „სიტყვისა და გამონათქვამის თავისუფლების შესახებ“ კანონი, რომელშიც განერილია ცილისწამების, როგორც პიროვნული უფლების დარღვევის ერთ-ერთი შემთხვევის, შესახებ დებულებები.³ აღნიშნული მუხლების პარალელურად, სსკ-ის 993-ე მუხლი აწესრიგებს დელიქტური პასუხისმგებლობის სპეციალურ შემთხვევას – ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურების სახით, რომელიც გერმანიის სამოქალაქო კოდექსის §824-ის ანალოგია. აღნიშნულ მუხლთან დაკავშირებით საინტერესოა სსკ-ის მე-18 მუხლისა და „სიტყვისა და გამონათქვამის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-13 მუხლის მიმართების დადგენა და იმის წარმოჩენა, თუ რა სამართლებრივი შედეგები დგება დასახელებული მუხლების პარალელურად გამოყენებისას.

წინამდებარე სტატიის მიზანია შედარებითსამართლებრივი და სისტემური ანალიზის მეთოდის გამოყენებით ზემოხსენებული სამართლებრივი საფუძვლების არსის, წინაპირობებისა და ურთიერთმიმართების დადგენა კერძოსამართლებრივი განზომილების ფარგლებში და თემატიკის თაობაზე სასამართლო პრაქტიკისა და მეცნიერული დისკურსის ანალიზი.

II. არასწორი ინფორმაციის გავრცელება, როგორც სამოქალაქოსამართლებრივი პასუხისმგებლობის სახე

„სიტყვისა და გამონათქვამის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-13 მუხლი, სსკ-ის მე-18 მუხლთან ერთად, ითვალისწინებს არასწორი ინფორმაციის გავრცელებისგან კანონში ჩამოთვლილი განსაკუთრებული პიროვნული უფლებების დაცვის ბერკეტებს. ამასთან, რადგან ქართველმა კანონმდებელმა უარი თქვა ერთიანი, ზოგადი პიროვნული უფლების განმტკიცებაზე, სსკ-ის მე-18 მუხლში გაერთიანდა უფლებები, რომლებიც წმინდად პიროვნული ხასიათისა და ასევე უფლებები, სადაც კომერციული ღირებულებაც შეინიშნება, მაგ., პიროვნების სახელი და საქმიანი რეპუტაცია. გარდა ამისა, სსკ-ის 993-ე მუხლი სპეციალური დელიქტური ვალდებულების სახით განამტკიცებს პასუხისმგებლობის საფუძვლებს ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურებისთვის. ამასთან,

² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2012 წლის 3 აგვისტოს გადაწყვეტილება Nას-208-201-2012.

³ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, ნ. I, ლ. ჭანტურიას რედაქტორობით, თბილისი, 2017, 123.

არასწორი ინფორმაციის გამოყენებისთვის, სადაც ზიანის მიყენების სამიზნე შესაძლოა იყოს ეკონომიკურ ცხოვრებაში პროფესიული და საწარმოო საქმიანობა,⁴ საქმიანი რეპუტაცია, რომელიც ეფუძნება ხანგრძლივ სამენარმეო ურთიერთობისა და ნდობის პრინციპებს, პირის ეკონომიკური სახელი ან საქმიანი რეპუტაცია, ზემოაღნიშნული ორი მუხლი სხვადასხვა სამართლებრივი საფუძვლის სახით გვევლინება გამოსაყენებელ სამართლად. თუკი ქონებრივი ზიანის მომტანი ფაქტის დადასტურება შეუძლებელი იქნება, ასეთ დროს ხელყოფილი უფლების დაცვა შესაძლებელია სსკ-ის მე-18 და 993-ე ნორმებით⁵. ამდენად, საინტერესოა გაიმიჯნოს ერთი მხრივ, სსკ-ის მე-18 მუხლსა და „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-13 მუხლით დაცული სიკეთე სსკ-ის 993-ე მუხლით დაცული სიკეთისგან, რისთვისაც, უპირველეს ყოვლისა, ღირებულია ამ მუხლის გერმანული ანალოგის, გერმანიის სამოქალაქო კოდექსის §824-ის კონტექსტისა და სამართლებრივ ნორმათა სისტემაში ადგილის დეტალური განსაზღვრა.

1. ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურებისას პასუხისმგებლობის დაკისრების წინაპირობები გერმანული სამართლის მიხედვით

ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გავრცელება გერმანიაში რეგულირებულია გსკ-ის §824-ის მიხედვით. გსკ-ის §823 ზოგადი დელიქტური ვალდებულების სახით განამტკიცებს წესების შემცველ პასუხისმგებლობას (*Schutzgesetzverletzung*) ისეთი აბსოლუტური უფლებების დარღვევისთვის, როგორცაა, სიცოცხლე, სხეული, ჯანმრთელობა, თავისუფლება, საკუთრება და ზოგადი პიროვნული უფლება. გარდა ამისა, პასუხისმგებლობა შესაძლებელია დადგეს სისხლის სამართლის წესითაც, თუ დარღვეულია გერმანიის სისხლის სამართლის კოდექსის 186-ე და 187-ე პარაგრაფები, რომლებიც ითვალისწინებენ პასუხისმგებლობას ცილისწამებისთვის.⁶ რაც შეეხება გსკ-ის §824-ს, აღნიშნული ადგენს პასუხისმგებლობას პირის კრედიტუნარიანობისადმი⁷ ნდობისთვის საფრთხის შექმნის გამო და სსკ-ის 993-ე მუხლის ანალოგია. გსკ-ის §824-ის მიხედვით, პირი, რომელიც აცხადებს ან ავრცელებს სინამდვილესთან შეუსაბამო ფაქტს, რომლითაც საფრთხე ექმნება სხვა პირის კრედიტუნარიანობისადმი ნდობას, ან რომლითაც ამ უკანასკნელის სამენარმეო საქმიანობისა თუ არსებობისათვის აუცილებელ სახსრებს ადგება სხვაგვარი ზიანი, ვალდებულია

⁴ Kommentar zum BGB, W. Soergel (Hrsg.), 13. Aufl., Stuttgart, 2005, Rn. 1.

⁵ სტურუა ნ., ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურება, „სამართლის ჟურნალი“, N1, 2012, 144.

⁶ იქვე, 147.

⁷ ტერმინი მომდინარეობს ლათინური სიტყვისგან „credere“, რაც ვინმესადმი ან რაიმესადმი ნდობას ნიშნავს – Kommentar zum BGB, W. Soergel (Hrsg.), 13. Aufl., Stuttgart, 2005, Rn. 1.

ლია, აუნაზღაუროს ამ პირს ამით გამოწვეული ზარალი მაშინაც კი, როცა შესაძლებელია არ იცოდა ფაქტის სინამდვილესთან შეუსაბამობის შესახებ, მაგრამ უნდა სცოდნოდა.

ერთი შეხედვით, შესაძლებელია საუბარი გერმანიის რეალობაში 823-ე და 824-ე პარაგრაფებს შორის კონკურენციაზე, როდესაც მართლსაწინააღმდეგო ქმედების სამიზნე ხდება, ერთი მხრივ, ზოგადი პიროვნული უფლება, როგორც გენერალური ნორმა და უფლება ანცობილ და ამუშავებულ სანარმოზე. შეიძლება ითქვას, რომ ზოგადი პიროვნული უფლება იცავს წმინდა არამატერიალურ უფლებებს, მაშინ, როდესაც 824-ე პარაგრაფის დაცვის ობიექტად ქონებრივი ინტერესია განსაზღვრული⁸.

აღნიშნული მუხლის ჩამატების აუცილებლობა განპირობებული იყო იმ საკანონმდებლო ვაკუუმით, რომელიც §823-ის⁹ მიღების შემდეგ გაჩნდა სამართლებრივ სივრცეში. ჭეშმარიტად მცდარი ინფორმაციის გავრცელება, როგორც მართლსაწინააღმდეგო ქმედების დამოუკიდებელი სახე, განმტკიცებულია გერმანიის სისხლის სამართლის კოდექსის 187-ე პარაგრაფში, სადაც ეს უკანასკნელი დაცულ უფლებებს შორის მოსარჩელის კრედიტუნარობისადმი ნდობასაც გულისხმობს. სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დადგომისთვის აუცილებელია დამტკიცდეს ფაქტი, რომ მოპასუხემ, გასაჯაროებული ინფორმაციის უსწორობის ცოდნის პირობებში, მაინც გაავრცელა ისინი, ანუ უნდა არსებობდეს განზრახვა-ბრალის სახით.¹⁰ დამცავი ნორმა ასევე გერმანიის სისხლის სამართლის კოდექსის §186, რომლის ფარგლებშიც გავრცელებული ფაქტების უსწორობა ობიექტური მართლწინააღმდეგობის წინაპირობას ითვალისწინებს (არა გაუფრთხილებლობას) და მიმართულია ადამიანის პიროვნული ღირსების დაცვისკენ. აღნიშნული მუხლის სამიზნე არ არის პირის ეკონომიკური მდგომარეობა, რადგან ეს უკანასკნელი *a priori* არ გულისხმობს ღირსების შელახვას.¹¹

ნორმის შემუშავების დროს §823-ით დაცული უფლებების ჩამონათვალი არ იყო შეზღუდული მხოლოდ ქონებრივი მდგომარეობითა და ფსიქიკური ჯანმრთელობით და დასახელებული მუხლის განმარტება ხდებოდა იმგვარად, რომ მასში პირადი ღირსებისა და რეპუტაციის გაუფრთხილებლობით ჩადენილი ქმედებებისგან დაცვაც მოიაზრებოდა. ამგვარი განმარტების საშუალებას იძლეოდა გსკ-ის §826-ის ადრინდელი რედაქცია, რომელიც ზიანის მიყენების შემთხვევაში

⁸ Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 5.

⁹ იქვე, Rn. 1; იხ., Prütting H., Wegen G., Weinrich G., Kommentar zum BGB, 13. Aufl., 2018, Köln, Rn. 35; Bürgerliches Gesetzbuch, 78. Aufl., München, 2019.

¹⁰ Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 1.

¹¹ BGH NJW 1965, 36 (37).

პასუხისმგებლობის დაკისრებისთვის განზრახვის დამტკიცებას არ მოითხოვდა. მოგვიანებით, როდესაც §826-ის ფორმულირებაში განზრახვა მაკვალიფიცირებელ ელემენტად ჩაემატა და §823-ის რეგულირების სფეროც ცალსახად პიროვნების აბსოლუტურ სიკეთეებზე გავრცელდა, რეგულირების მიღმა დარჩა გაუფრთხილებლობით ჩადენილი და წმინდა ეკონომიკური ზიანის გამომწვევი ქმედების სანქციების საკითხი.

ამდენად, 824-ე პარაგრაფის მიღება განაპირობებდა იყო იმ ხარვეზის შევსების სურვილით, რომელიც დასახელებული ნორმების პირობებში იქმნებოდა და ფაქტობრივად, პასუხისმგებლობის მიღმა ტოვებდა გაუფრთხილებლობით ჩადენილ ისეთ უმართლობას, რომელსაც რეალური ქონებრივი ზიანის მოტანა შეეძლო პირის ქონებრივი სფეროსთვის.

დღეს §824-ის მიხედვით, გავრცელებული ინფორმაცია უნდა შეფასდეს ობიექტურ სტანდარტებზე დაყრდნობით, ანუ ობიექტური დამკვირვებლის თვალსაწიერიდან.¹² თუ ინფორმაციის ადრესატი კონკრეტული და სპეციალური ცოდნით აღჭურვილი საზოგადოებაა, გამონათქვამის შეფასებას სწორედ საშუალოსტატისტიკური კომერსანტის აღქმის უნარი უნდა დაედოს.¹³ ამასთან, გავრცელებული ინფორმაცია უნდა იქნეს განხილული არა კონტექსტიდან ამოგლეჯილად, არამედ ერთიანად.¹⁴ გამომდინარე იქიდან, რომ §824-ის მიზნებისთვის გაუფრთხილებლობაც საკმარისია, ზიანის მიმყენებლის ნებისმიერი ქმედება, რომლითაც ინფორმაცია ხელმისაწვდომი ხდება საზოგადოებისთვის, საკმარისია პასუხისმგებლობის დაკისრებისთვის.¹⁵ აღნიშნულ ქმედებაში ექცევა ფაქტების გავრცელება ინტერნეტგვერდზე¹⁶, eBay-ზე შეფასებები¹⁷ და ა.შ.

მუხლის ფორმულირების მიხედვით, ცხადია, რომ პასუხისმგებლობის წინაპირობა არ არის მხოლოდ რეალურად დამდგარი ზიანი. საკმარისია დადგინდეს, რომ გავრცელებული ინფორმაცია ვარგისი იყოს მოპასუხის ქონების, კრედი-

¹² Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 11; BverfGE 82, 272 (282)= NJW 1991, 95 (96).

¹³ BGH GRUR 1975, 89, (91); Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 11.

¹⁴ გერმანიის სასამართლო პრაქტიკაში დასახელებული მუხლი გამოიყენებოდა ისეთი ინფორმაციის გავრცელების დროს, როცა, მაგალითად, მოპასუხე ამტკიცებდა მოსარჩელის „გადახდისუუნარობას“, „ფინანსური პრობლემების ქონას“ – RGZ 148, 154 (159); „არალეგალური ბიზნესის განხორციელებას“ – BGH NJW 1993, 930 (931), „პლაგიატს“ – OLG Frankfurt NJW-RR 1991, 1517; „არაოფიციალური თანამშრომლების სიის გასაჯაროებას“ – BverfGE NJW 2000, 2413 (2414).

¹⁵ Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 31; BGH NJW 1995, 1965 (1966)- „Schwarze Liste“.

¹⁶ LG Hamburg MMR 2005, 479.

¹⁷ Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 31.

ტუნარიანობის, რენტაბელურობის და სამომავლო საქმიანობის გართულებისთვის,¹⁸ თუმცა ინფორმაცია უნდა შეფასდეს კონკრეტულად, ადრესატთან ნის ეკონომიკურ შეფასებაუნარიანობის დონის გათვალისწინებით.¹⁹ ამასთან, მუხლის ფორმულირება მოიცავს მხოლოდ დამტკიცებად ფაქტებს და არა შეფასებებს.²⁰

2. განსხვავება ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურებასა და ზოგადი პიროვნული უფლების შელახვას შორის ბერმანული სამართლის მიხედვით

როგორც აღინიშნა, დღეს ზოგადი პიროვნული უფლება დაცულია გერმანიის ძირითადი კანონით, თუმცა გსკ-ის §823-ე ზოგადი დელიქტური ვალდებულების სახით აწესებს პასუხისმგებლობას აბსოლუტური უფლების დარღვევისთვის და ამავე რანგში მოიაზრებს ზოგად პიროვნულ უფლებასაც, ასევე უფლებას ამუშავებულ და აწყობილ სანარმოსა²¹ და საქმიან რეპუტაციაზე, რომლის სამართლებრივი ბუნებიდან სწორედ ეკონომიკური ინტერესის დაცვა გამოსჭვივის. სამართლებრივი სიცხადის და საფუძვლებს შორის შესაძლო კოლიზიის გამოსარიცხად, საჭიროა ზუსტი ზღვრის დადგენა, ერთი მხრივ, 823-ე მუხლით გათვალისწინებულ ზოგადი პიროვნული უფლების ქონებრივი ასპექტების დაცვასა და 824-ე მუხლით დაცულ სფეროსთან და იმავე მუხლის მიმართება სისხლის სამართლის კოდექსის 186-ე და 187-ე მუხლებთან.

824-ე მუხლი ემსახურება არა პიროვნული ღირსების ან რომელიმე სხვა პირადი არაქონებრივი უფლების დაცვას, არამედ მიემართება მხოლოდ ეკონომიკური ინტერესების, ანუ სანარმო-ეკონომიკური კეთილდღეობის დაცვას.²² იმ შემთხვევაშიც კი, თუ გავრცელებული ინფორმაცია აზიანებს როგორც პიროვნულ ღირსებას, ისე საქმიან რეპუტაციას (საქმიანი ღირსება – *Geschäftliche Ehre*), საჭიროა მოხდეს პასუხისმგებლობის საფუძვლების დიფერენცირება. ამდენად, დასახელებული მუხლი ვერ იქნება არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურე-

¹⁸ Kommentar zum BGB mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Buch 2, Recht des Schuldverhältnisse, J. Staudinger (Hrsg.), Berlin, 2009, Rn. 5.

¹⁹ Kommwntar zum BGB, Unerlaube Handlungen, W. Ermann (Hrsg.), 15. Neu bearb. Aufl., Köln, 2017, Rn. 5.

²⁰ იქვე, Rn. 2; Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 15.

²¹ Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 5.

²² Kommentar zum BGB mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Buch 2, Recht des Schuldverhältnisse, J. Staudinger (Hrsg.), Berlin, 2009, Rn. 1; Bamberger H.G., Roth H., Hau W., Poseck R., Kommentar zum BGB, 4. Aufl., München, 2019, Rn. 1-3; Kommentar zum BGB, W. Soergel (Hrsg.), 13. Aufl., Stuttgart, 2005, Rn. 4.

ბის წინაპირობა გსკ-ის 253-ე მუხლის მიხედვით, რამდენადაც მისი მოქმედების არეალი მხოლოდ ქონებრივი სფეროთია შემოსაზღვრული,²³ ხოლო 823-ე მუხლით დაცულ სიკეთეებს არამატერიალური და აბსოლუტური უფლებები მიეკუთვნება. შესაბამისად, უპირველესი განსხვავება ამ ორი მუხლით დაცულ სამართლებრივ სიკეთეებს შორისაა. თუმცა, რადგან 823-ე მუხლით დაცული ზოგადი პიროვნული უფლება სანარმოზე უფლებას და საქმიან რეპუტაციასაც მოაზრებს, თუმცა 824-ე მუხლისგან განსხვავებით, ბრალის ფორმად განზრახვის დამტკიცებას მოითხოვს, დასახელებული უფლებების დაცვა თავისუფლად შეიძლება მოექცეს, მათ შორის, 824-ე მუხლშიც, განსაკუთრებით, განზრახ ჩადენილი ქმედებების დროს.

მატერიალურ და არამატერიალურ სიკეთეების დაცვის კუთხით სამართლებრივი სიცხადის უზრუნველყოფისთვის დროთა განმავლობაში საქმიანი რეპუტაციის უფლება გამოირიცხა 823-ე მუხლის სამოქმედო არეალიდან.²⁴ შესაბამისად, არასწორი ინფორმაციის გავრცელებისას, რომელიც შედეგად იწვევს პირის ან სანარმოს საქმიანის იმიჯის დამცრობას, გამორიცხავს უფლებას სანარმოზე.²⁵ ხოლო ნებისმიერი არასწორი ინფორმაციის გავრცელება, რომელიც უარყოფით გავლენას ახდენს სანარმოს საქმიანი ურთიერთობების ფორმირებაზე, თუნდაც ეს ინფორმაცია პირდაპირ არ იყოს მიმართული აღნიშნული სანარმოს შესახებ, ასევე არალეგიტიმური გზით მოპოვებული ქეშმარიტი ინფორმაციის გავრცელებისას, ასევე სანარმოს შესახებ რეპუტაციის შემლახავი შეფასებების გავრცელებისას, სპეციალურ ნორმად კვლავ გსკ-ის 823-ე მუხლი რჩება, რადგან იძლევა აღნიშნულის ზნეობის საწინააღმდეგო ქმედებად განხილვის საშუალებას. 824-ე მუხლის მიხედვით კი, კომერსანტის საქმიანი თვისებების გარეგანი შეფასება, ანუ რეპუტაცია, დაცულია იმ ოდენობით, რამდენადაც ეს აუცილებელია აღნიშნული პირის კრედიტუნარიანობის, ლიკვიდურობისა და საქმიანობის სრულყოფილი განხორციელებისთვის²⁶.

რაც შეეხება 824-ე მუხლის მიმართებას გერმანიის სისხლის სამართლის კოდექსის 187-ე მუხლთან, რომლის ობიექტური შემადგენლობა სამართლებრივი შედეგის სახით ასევე ითვალისწინებს მოპასუხის კრედიტუნარიანობისთვის ხელის შეშლას, გერმანული სისხლის სამართლის დოქტრინაში ერთიანი პოზიცია არსებობს²⁷ იმასთან დაკავშირებით, რომ სისხლის სამართლის კოდექსის 187-ე

²³ Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 3.

²⁴ Kommentar zum BGB, W. Soergel (Hrsg.), 13. Aufl., Stuttgart, 2005, Rn. 4.

²⁵ Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 5; BGHZ 90, 113 (121). BGH NJW 1983, 2195.

²⁶ იქვე, Rn. 3.

²⁷ Münchener Kommentar zum STGB, 3. Aufl., München, 2017, Rn. 6-10.

მუხლი კრედიტუნარიანობის დაცვის კუთხით ალტერნატიულ დამცავ ნორმაა მხოლოდ ქონებრივი ტიპის ზიანის შემთხვევისას და არა პატივისა და ღირსების დაცვის კუთხით. ამასთან, სისხლის სამართლის კოდექსის დასახელებული მუხლი პასუხისმგებლობის დაკისრებისთვის მოითხოვს განზრახვის არსებობას, ხოლო გსკ-ის 824-ე მუხლისთვის საკმარისია მხოლოდ ის ფაქტი, რომ გავრცელებული ინფორმაცია ობიექტურად მცდარია.²⁸ იურიდიულ ლიტერატურაში სადავოა, რამდენად უნდა არსებობდეს მინიმუმ გაუფრთხილებლობა პასუხისმგებლისთვის, თუმცა გაბატონებული პოზიციით და ნორმის ისტორიული განმარტებითაც დგინდება, რომ ზიანის მიმყენებელს მინიმუმ უნდა ჰქონდეს ზიანის მიყენებისა და აკრძალული ქმედების ჩადენის აღქმადობის შესაძლებლობა.²⁹ ამაზე მეტყველებს 824-ე მუხლის მეორე ნაწილიც, რომლის მიხედვითაც, თუ მოსარჩელე დაამტკიცებს, რომ გახმაურებული ინფორმაცია მცდარია, მაგრამ მოპასუხემ დაამტკიცა, რომ მას არ ჰქონდა კანონიერი საფუძველი, ევარაუდა, რომ ინფორმაცია სწორია, პასუხისმგებლობა არ დგება.³⁰ ამის გარდა, 824-ე მუხლში ინფორმაციის მცდარობის მტკიცების ტვირთი დაზარალებულზეა, ხოლო ზიანის მიმყენებელს უფლება აქვს, ფაქტების სისწორის დამტკიცების შემთხვევაში, თავი გაითავისუფლოს პასუხისმგებლობისგან.³¹

3. ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურება, როგორც კიროვნული უფლების დარღვევის სახე საერთო სამართლის სისტემაში

ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურება, როგორც დელიქტის სახე, საერთო სამართლის ქვეყნებში წარმოიშვა მე-16 საუკუნის მიწურულს, ხოლო დროთა განმავლობაში, საქმეთა შინაარსის მიხედვით, ცხადი გახდა, რომ „ზიანის მომტანი სიცრუე“ სხვა სამართლებრივ საფუძველებს საჭიროებდა³². დელიქტის ეს სახე არ არის განხილული ცილისწამების სარჩელის შემადგენელ ნაწილად, არამედ ცალკე პასუხისმგებლობის ფორმაა ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურებისთვის და ცნობილია კონკურენციის მარეგულირებელი

²⁸ Kommwntar zum BGB, 15. Neu bearb. Aufl., Köln, 2017, Rn. 1.

²⁹ Kommentar zum BGB, W. Soergel (Hrsg.), 13. Aufl., Stuttgart, 2005, Rn. 39; Kommentar zum BGB mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Buch 2, Recht des Schuldverhältnisse, Berlin, 2009, Rn. 11; Münchener Kommentar zum BGB, Schuldrecht, Besonderer Teil IV, 7. Aufl., München, 2017, Rn. 55. კომენტარის ავტორები მიიჩნევენ, რომ მინიმუმ გაუფრთხილებლობა უნდა არსებობდეს.

³⁰ სტურუა ნ., ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურება, „სამართლის ჟურნალი“, N1, 2012, 152.

³¹ Kommentar zum BGB, 15. Neu bearb. Aufl., Köln, 2017, Rn. 1.

³² სტურუა ნ., ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურება, „სამართლის ჟურნალი“, N1, 2012, 144-145.

სამართლებრივი ინსტიტუტის – “Malicious Falsehood”-ის („ზიანის მომტანი სიცრუე“) სახელწოდებით,³³ ასევე არსებობს სარჩელის დამოუკიდებელი სახე – “Passing off”, რომელიც სხვისი სახელის მიკუთვნებით საქმიანი რეპუტაციის დარღვევაში გამოიხატება.

“Malicious Falsehood”, გსკ-ის 824-ე მუხლის მსგავსად, იცავს სანარმოს ან პირის ეკონომიკურ შეფასებაუნარიანობას. გსკ-ის 824-ე მუხლის მსგავსად, “Malicious Falsehood”-იც არ იძლევა არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლებას და სამართლებრივი შედეგი მხოლოდ ქონებრივი ტიპის ზიანის ანაზღაურებით შემოიფარგლება.³⁴

აღნიშნული სარჩელის დაცვის ობიექტია საქმიან ბრუნვაში მოპოვებული კარგი რეპუტაცია, ანუ ამ შემთხვევაში წინა პლანზეა წამოწეული პიროვნული უფლებების სავაჭრო-კომერციული ასპექტები³⁵ და არა “Action for defamation”-ით დაცული პიროვნული ღირსება. პასუხისმგებლობის დაწესებისთვის საჭიროა მოსარჩელემ დაამტკიცოს, რომ საქმიანობის კონკრეტულ სფეროში მან მოიპოვა სახელი ან კარგი რეპუტაცია, რომელიც მოპასუხის მიერ გავრცელებული ცნობებით შეილახა.³⁶

გსკ-ის 824-ე მუხლთან აღმოჩენილი მსგავსების გარდა, “Malicious Falsehood” ამერიკული სამართალში გავრცელებული სარჩელის სპეციალური სახის (“Tort of appropriation of a plaintiff’s name or likeness”) პირმშოა, რომელიც, თავის მხრივ, საჯაროობაზე უფლების (“Right to publicity”) სპეციალური შემთხვევაა და ემსახურება საკუთარ პიროვნებაზე უფლების ეკონომიკური ღირებულების დაცვას. შესაბამისად, ამ უფლების დარღვევის შემთხვევაში პირს მატერიალური ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლებას ანიჭებს.³⁷

III. განსხვავება ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურებასა და ცილისწამებას შორის ქართული სამართლის მიხედვით

გერმანული მონესრიგებისგან განსხვავებით, სსკ-ის 993-ე მუხლი ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გავრცელებისას პასუხისმგებლობის სახედ უთითებს

³³ Amelung U., *Der Schutz der Privatheit im Zivilrecht*, Tübingen, 2002, 113.

³⁴ *Kommentar zum BGB*, W. Soergel (Hrsg.), 13. Aufl., Stuttgart, 2005, Rn. 10. *Carson v. John Fairfac & Sons Ltd.* [1993] 178 CLR 44 საქმეში ავსტრალიის უმაღლესმა საბჭომ აღნიშნა ის სამი ფუნქცია, რასაც დიფამაციის თაობაზე ზიანის ანაზღაურების ინსტიტუტი ემსახურება: 1. პიროვნების პერსონალური დისკრეტაციისა და ზიანისთვის ნუგეშისცემა; 2. პირის რეპუტაციისთვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურება; 3. რეპუტაციის აღდგენა.

³⁵ *Götting H., Schertz C., Seitz W.*, *Handbuch des Persönlichkeitsrecht*, München, 2008, 1090.

³⁶ იქვე.

³⁷ *Kommentar zum BGB*, W. Soergel (Hrsg.), 13. Aufl., Stuttgart, 2005, Rn. 10.

როგორც განზრახვას, ისე გაუფრთხილებლობას, რომლებიც ბრალის სამოქალაქოსამართლებრივი ფორმებია. ამასთან, სსკ-ის მე-18 მუხლში დაცული უფლებების ხელყოფისას პასუხისმგებლობა დგება ბრალის გარეშეც, ხოლო ბრალეული ხელყოფისას პირს შეუძლია მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურებაც. განსხვავება სსკ-ის მე-18 მუხლით დაცულ პატივსა და ღირსებასა და ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურებისას უფრო მარტივი საპოვნელია, რადგან ამ უკანასკნელ შემთხვევაში ინფორმაცია უნდა შეიცავდეს ქონებრივი ზიანის მომტან ფაქტებს და მიზნად უნდა ისახავდეს ზიანის მიყენებას, ხოლო პატივისა და ღირსების შელახვის დროს ყოველთვის ხდება პირის დამცირება საზოგადოების თვალში, მაგრამ ზიანი ეკონომიკური არ არის³⁸.

ამის საპირისპიროდ, რთულია დადგინდეს სსკ-ის მე-18 და 993-ე მუხლებს შორის რეალური განსხვავება, რომელიც, წესით, ასევე გავრცელებული ინფორმაციის ხასიათში უნდა ვლინდებოდეს, თუმცა როგორც სახელის, ისე საქმიანი რეპუტაციის შელახვამ იმავე წარმატებით შეიძლება გამოიწვიოს პირის ეკონომიკური ნდობისუნარიანობისადმი ზიანის მიყენება, ხელიდან გაუშვას მოგება, დაკარგოს კლიენტი და სხვა, როგორც 993-ე მუხლის დისპოზიციის შემთხვევაში. მართალია, სსკ-ის მე-18 მუხლი ითვალისწინებს ბრალის გარეშე პასუხისმგებლობას, ხოლო 993-ე მუხლის წინაპირობა კი ბრალისა, თუმცა საქმიანი რეპუტაციის შელახვის შემთხვევაშიც სსკ-ის მე-18 მუხლის მე-5 ნაწილის მიხედვით ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნა აქაც მხოლოდ ბრალის შემთხვევაშია შესაძლებელი. როგორც გერმანული მაგალითის განხილვისას გამოჩნდა, სწორედ მსგავსი კოლიზიების თავიდან აცილების მიზნით გამოირიცხა გსკ-ის 823-ე მუხლის რეგულირების სფეროდან საქმიანი საქმიანი რეპუტაცია და ეკონომიკური ზიანი და ის მხოლოდ ერთი, 824-ე მუხლითაა დაცული, რომელიც ბრალის შედარებით მარტივ ფორმას – გაუფრთხილებლობას მოითხოვს ცილისწამების სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისთვის.

IV. სწორი ინფორმაციის გავრცელება, როგორც პიროვნული უფლების დარღვევის დამოუკიდებელი სახე

თუნდაც ინფორმაცია არ აკმაყოფილებდეს „არსებითად მცდარობის“ კრიტერიუმს, კერძო სფეროსთან არსებითი კავშირის გამო მაინც იმსახურებდეს გასაჯაროებისგან დაცვას. ქართულ სამართლებრივ დოქტრინასა და „სიტყვისა და გამონათქვამის თავისუფლების შესახებ“ კანონში არ არის ცალკე გამოყოფილი

³⁸ სტურუა ნ., ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურება, „სამართლის ჟურნალი“, N1, 2012, 148.

პიროვნული უფლების დარღვევის საჭიროება რეალურად მომხდარი, ანუ ჭეშმარიტი ფაქტების გავრცელების გზით.

ჭეშმარიტი ინფორმაციის გასაჯაროებისგან დაცვას (“Indiskretionsschutz”) გერმანულ სამართალში ზოგადი პიროვნული უფლების შემადგენელი ინფორმაციული თვითგამორკვევის უფლების ნაწილად განიხილავენ.³⁹ აღნიშნული ნაწილის დაცვას საფუძველი ჩაუყარა 1954 წელს გერმანიის ფედერალური უმაღლესი სასამართლოს ორმა გადაწყვეტილებამ: პირველში საქმე ეხებოდა ყასბის შვილის დაავადების შესახებ ინფორმაციის გავრცელების ფაქტს⁴⁰, ხოლო მეორე – კონკრეტული პირის გაკოტრების შესახებ ინფორმაციას⁴¹. საერთო სამართლის სისტემაში არსებობს სარჩელის სპეციალური სახე – “Breach of Confidence”, რომელიც საიდუმლო ინფორმაციის გასაჯაროებისგან დაცვას უზრუნველყოფს.⁴² დღევანდელ ინგლისურ სასამართლო პრაქტიკაში, ეკონომიკური ინფორმაციის კონფიდენციალურობის გარდა, პირადი ხასიათის ინფორმაციის საიდუმლოდ შენახვის საჭიროებაც აღიარებულია. აღნიშნული სარჩელის გამოყენების წინაპირობებია: 1. ინფორმაცია უნდა იყოს საიდუმლო ხასიათის; 2. გავრცელებული უნდა იყოს საჯაროდ ან განდობილი მესამე პირისთვის; 3. ინფორმაციის უნდა გამოიყენონ არაუფლებამოსილი პირის მიერ დაინტერესებული პირის საზიანოდ⁴³. ინგლისურ სასამართლო პრაქტიკაში საიდუმლოების დაცვის კუთხით ყურადღებას იმსახურებს საქმე „სტეფენსი ეივერის წინააღმდეგ“⁴⁴, რომელიც ეხებოდა დაქორწინებულ მამაკაცსა და მეგობარ გოგონას შორის სექსუალური დეტალების თაობაზე ინფორმაციის გამოქვეყნებას გაზეთში, მას შემდეგ, რაც ეს გოგონა მისმა მეუღლემ მოკლა. სასამართლომ დაასკვნა, რომ “Breach of Confidence”-ის წინაპირობები მაშინაც კი იკვეთება, როდესაც არ არსებობს სამართლებრივად აღიარებული „ჩვეულებრივი“ ურთიერთობები, თუმცა ინფორმაცია კონფიდენციალურობის დაცვის პირობით იქნა გადაცემული. აღნიშნული საქმე კრიტიკის ობიექტად იქცა ინგლისურ იურიდიულ ლიტერატურაში, რადგან ის, საერთო სამართლით დადგენილი პრინციპების სანინააღმდეგოდ, მორალის და ზნეობის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებს

³⁹ Götting H., Schertz C., Seitz W., Handbuch des Persönlichkeitsrecht, München, 2008, 332.

⁴⁰ BGH, Urt. V. 20.2.1954, LM, §826.

⁴¹ BGH, Urt. V.31.3.1954.

⁴² Halfmeier A., Die Veröffentlichung privater Tatsachen als unerlaubte Handlung, Frankfurt am Main, 2000, 168; ინგლისში აღნიშნულ სარჩელს საფუძველი ჩაეყარა გადაწყვეტილებით: Argyll (Duchess) v. Argyll (Duke), [1967] 1 Ch. 302, რომელშიც საქმე ეხებოდა ჰერცოგინიას სარჩელს ყოფილი მეუღლის წინააღმდეგ, რადგან ამ უკანასკნელმა საგაზეთო სტატიაში გასაჯაროვა ქორწინების ფაქტები მათ შესახებ.

⁴³ იქვე, 169.

⁴⁴ Stephens v. Avery, [1988]. 1Ch.449, 457.

არღვევდა.⁴⁵ 1998 წელს ადამიანის უფლებათა აქტის მიღებით არსებითად შეიცვალა ინგლისის სასამართლოების მიდგომა და გადანწყვეტილებათა უმეტესობა პირადი ცხოვრების უფლებას ("Right of Privacy") დაეფუძნა. ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კრიტერიუმი, რასაც ყურადღება ექცევა, პირადი სფეროს დაცულობის გონივრული მოლოდინის არსებობაა⁴⁶. აღნიშნულს პირადი სფეროს დასაცავად დაახლოებით ისეთივე მნიშვნელობა აქვს, როგორც საზოგადოებრივი ინტერესის არსებობას გამოსატყვის თავისუფლებისთვის⁴⁷.

გამოსატყვის თავისუფლებით დაცულ სფეროში უნდა მოიაზრებოდეს არა მარტო სწორი, არამედ მცდარი ფაქტებიც, ვინაიდან აქედან მათი გამორიცხვა შეზღუდავდა კომუნიკაციის პროცესს და ადამიანები თავს შეიკავებდნენ სწორი შეხედულების გამოთქმისგან, რადგან წინასწარ ყოველთვის არ არის ნათელი, ესა თუ ის ფაქტი, რომელთან დაკავშირებითაც პირი შეფასებითად მსჯელობს, ნადვილია თუ მცდარი.⁴⁸ ამდენად, პირადი ცხოვრების საიდუმლოება ცხოვრებისეულ ისეთ მომენტებს მოიცავს, რომელიც სინამდვილეში მოხდა, მაგრამ მხოლოდ ინდივიდის საკუთრებაა და მისი სურვილის შესაბამისად, ხელშეუხებელია, დაცულია სხვა პირისგანაც. აქედან გამომდინარე, პიროვნული უფლებები მარტო მაშინ კი არ დაირღვევა, როცა მისი გამავრცელებელი სინამდვილესთან შეუსაბამო ცნობებს ავრცელებს, არამედ მაშინაც, როცა პირი ამ უფლების მატარებლის ნებართვის გარეშე გავრცელებს ისეთ ცნობებს, რომელიც სინამდვილეა, მაგრამ ამ უფლებით დაცული პირის ნების საწინააღმდეგოდ წარმოაჩინოს შეურაცხმყოფელ, საჩოთირო, არასასურველ ეპიზოდებს.⁴⁹

ცალსახაა, რომ ამჟამად ცხადი და სხვა პირისთვის ზიანის მომტანი ფაქტის გასაჯაროება არ შეიძლება იქნეს გამოსატყვის თავისუფლებით დაცული აბსოლუტური სიკეთის რანგში აყვანილი მეორე მნიშვნელოვან უფლებასთან წინააღმდეგობის გამო. აღნიშნული თეზა უნდა გავიგოთ საეჭვო ფაქტებთან მიმართებით, როდესაც შეუძლებელი ან უკიდურესად რთულია მათი ნამდვილობის მტკიცება. ამ შემთხვევაში, „სიტყვის და გამოსატყვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-2 პუნქტიც მტკიცების ტვირთის გადა-

⁴⁵ Halfmeier A., Die Veröffentlichung privater Tatsachen als unerlaubte Handlung, Frankfurt am Main, 2000, 171.

⁴⁶ Götting H., Schertz C., Seitz W., Handbuch des Persönlichkeitsrecht, München, 2008, 1095.

⁴⁷ ბლდავაძე გ., სად გადის ზღვარი ინფორმაციის თავისუფალ გავრცელებასა და პირადი და ოჯახური ცხოვრების პატივისცემას შორის?, წიგნში: მედია, სამართალი და ეთიკა, თბილისი, 2015, 49.

⁴⁸ საქართველოს კონსტიტუციის კომენტარი, თავი მეორე, საქართველოს მოქალაქეობა, ადამიანის ძირითადი უფლებანი და თავისუფლებანი, პ. ტურავას რედაქტორობით, თბილისი, 2013, 258.

⁴⁹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2004 წლის 14 აპრილის გადანწყვეტილება Nას-593-1241-03.

ნანილებისას სიმძიმის ცენტრს ყოველთვის გამოხატვის თავისუფლების სასარგებლოდ ხრის, რაც თავისთავად გამორიცხულია აშკარად მცდარ ფაქტებთან მიმართებით. სწორი ინფორმაციის გამოხატვა კი, მართალია, დაცული სფეროს დასახელებისას, ასევე შედის გამოხატვის თავისუფლების სფეროში, თუმცა ჩარევის შეფასებისას ისევე მოითხოვს დაპირისპირებულ ინტერესთან ანგარიშგანევას და მკაცრ შეფასებას, როგორც მცდარი ფაქტების დროს. გამოხატვის თავისუფლების ნებისმიერი სხვა გაგება უკიდურესად შეავიწროვებდა პიროვნული უფლებების დაცულობის სტანდარტს თავისუფლების ზედმეტად ფართო განმარტებით.

V. დასკვნა

ზიანის მომტანი ცნობების გახმაურებისგან დამცავი ნორმა თავისი შინაარსით სსკ-ის მე-18 მუხლის წინაპირობების იდენტიურია, რადგან სსკ-ის 993-ე მუხლი ზოგადი პიროვნული უფლების არქონის პირობებში, იგი მხოლოდ სსკ-ის მე-18 მუხლში უფრო მაღალი სტანდარტით უკვე დაცული ერთ-ერთი სიკეთის დუბლირებაა, რაც, პრაქტიკულად, კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებს მუხლის არსებობის საჭიროებას.

პიროვნული უფლებების არსის კვლევისას დგინდება, რომ ეს უკანასკნელი, იდეალური ინტერესის გარდა, კომერციულ (ეკონომიკურ) ინტერესსაც შეიძლება შეიცავდეს, რაც განსაკუთრებით კარგად ჩანს სახელის, საქმიანი რეპუტაციის, გამოსახულების, ხმის და სხვა ინდივიდუალობის გამომხატველ უფლებებთან მიმართებით.⁵⁰ აღნიშნული არც გერმანული სამართლებრივი აზროვნებისთვისაა უცხო:⁵¹ დადგენილია, რომ ზოგადი პიროვნული უფლების დაცვის ობიექტი არ არის მხოლოდ წმინდა პერსონალური (იდეალური) ინტერესები,⁵² არამედ მასში თანაბრად მოიაზრება ეკონომიკური კუთხითაც ღირებული პიროვნული მახასიათებლები, რომელთა ობიექტებია როგორც ადამიანისგან განუყოფადი, ისე სუბიექტისგან ჩამოცილებასა და ობიექტივიზაციას დაქვემდებარებული არამატერიალური სიკეთეები⁵³ (სახელი, გამოსახულება, პერსონალური მონაცემები და სხვ).⁵⁴ ეს უკანასკნელი საკმაო წარმატებით შეიძლება გახდეს დარღვევის

⁵⁰ Bamberger H., Roth H., Hau W., Poseck R., Beck'scher Online-Kommentar, 46. Aufl., München, 2018, Rn. 113.

⁵¹ Kläver M., Vermögenrechtliche Aspekte des zivilrechtlichen allgemeinen Persönlichkeitsrechts, ZUM, 2002, 205.

⁵² Münchener Kommentar zum BGB, Band 1, 7. Auflage, München, 2018, Rn. 3.

⁵³ ბიჭია მ., პირადი უფლებების ხელყოფისთვის არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურების ქართული მოდელის შესაბამისობა ევროპულ სტანდარტებთან, „სამართლის ჟურნალი“, #1, 2017, 9.

⁵⁴ იქვე.

ობიექტი ეკონომიკური გამორჩენის მიღების მიზნითაც. ანალოგიური მიდგომაა საერთო სამართლის ქვეყნებშიც, სადაც სწორედ პიროვნულობის ასპექტების კომერციული დატვირთვის შედეგად აღმოცენდა უფლება საჯაროობაზე (**Right of Publicity**)⁵⁵, რომელიც იცავს პირის ექსკლუზიურ უფლებას, საკუთარი სურვილისამებრ გამოიყენოს და აკონტროლოს პიროვნულობის ეკონომიკური ღირებულების გამოყენების საკითხი.

ამდენად, სსკ-ის 993-ე მუხლის მოქმედი რედაქციის ფორმულირება ქონებრივი ზიანის მომტანი ცნობების გავრცელების პირობებში ვერ უზრუნველყოფს დაცული ობიექტის შემოსაზღვრას მხოლოდ მატერიალური უფლებების სახით. მიზანშეწონილია, აღნიშნული საკითხის კვლევა გაგრძელდეს და იურიდიული დოქტრინის დონეზე მოხდეს პიროვნული უფლებების მატერიალური და იდეალური ნაწილის დიფერენცირება.

ამასთან, სსკ-ის მე-18 მუხლით დაცულ სფეროში სავსებით მართებულად შეიძლება იქნეს მოაზრებული არსებითად ქვემარტი ფაქტების გასაჯაროება, მაშინ, როდესაც სსკ-ის 993-ე მუხლის დისპოზიცია მხოლოდ არასწორი ინფორმაციის გასაჯაროებით შემოიფარგლება. ამდენად, პირადი ცხოვრების საიდუმლოება და პირადი ხელშეუხებლობა დაცული სფეროების მიხედვით, მოიცავს პირის ცხოვრებიდან ისეთ დეტალებს, რომლებიც სინამდვილეში მოხდა, მაგრამ მხოლოდ ინდივიდის საკუთრებაა და მისივე სურვილის შესაბამისად, სხვა პირთაგან ხელშეუხებელია. დასახელებული უფლებების დაცვა გულისხმობს არა მხოლოდ არასწორი ინფორმაციის გავრცელების აკრძალვას, არამედ გარანტირებულს ხდის პირის უფლებას, თავად გადაწყვიტოს, პიროვნული სფეროსთან დაკავშირებით რა ინფორმაციას გახდის საჯაროს. ამდენად, მითითებულ პირობებში აღნიშნულ ორ სამართლებრივ საფუძველს შორის ეს შეიძლება იყოს ერთადერთი მატერიალურ-სამართლებრივი განსხვავების საფუძველი.

⁵⁵ საჯაია ლ., ავტორის პირადი არაქონებრივი უფლებები, სადისერტაციო ნაშრომი, თბილისი, 2014, 100; Jung A., *Die Vererblichkeit des allgemeinen Persönlichkeitsrechts*, Band 22, Bonn, 2005, 131.